Eiropas Komisija

Kā datu aizsardzības reforma stiprinās iedzīvotāju tiesības?

Faktu lapa | 2016. gada janvāris LV

Věra Jourová
Tieslietu, patērētāju un dzimumu līdztiesības komisāre

Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts

2011. gada aprīlī ievērojams drošības pārkāpuma dēļ tehnoloģiju uzņēmumā tika atklāti 77 miljonu klientu profili: vārdi, e-pasta un pasta adreses, dzimšanas datumi, paroles un pierakstīšanās informācija, pirkumu vēsture un kredītkaršu informācija.

Pagāja teju nedēļa, līdz uzņēmums atzina datu uzlaušanu un informēja cietušos klientus. Likumpārkāpējiem, kuri izmanto nozagtos ierakstus, visienesīgākais brīdis ir uzreiz pēc zādzības, kamēr klienti vēl nav informēti un viņiem nav bijusi iespēja veikt darbības apdraudējuma novēršanai.

KĀPĒC PERSONĀM IR VAJADZĪGA LIELĀKA AIZSARDZĪBA?

Divdesmit viena gada laikā, kopš ir pieņemti esošie datu aizsardzības noteikumi, jauni saziņas veidi, piemēram, tiešsaistes sociālie tīkli, ir mainījuši veidu, kādā cilvēki kopīgo personīgo informāciju, turklāt mākoņdatošana nozīmē to, ka aizvien lielāks datu apjoms tiek uzglabāts attālinātās datoru serveru fermās, nevis personīgajos datoros. Šobrīd Eiropā ik dienu internetu izmanto 250 miljoni cilvēku. Šajā strauji mainīgajā vidē personām ir jāsaglabā reāla kontrole pār saviem personas datiem. Tās ir ikviena ES iedzīvotāja pamattiesības, un tās ir jāsargā.

KO NOZĪMĒ DATU AIZSARDZĪBAS REFORMA?

Jaunā vispārējā datu aizsardzības regula nodrošinās to, ka tad, kad jūsu personas dati tiek apstrādāti, jūs par to saņemat skaidru un saprotamu informāciju. Ja ir nepieciešama jūsu piekrišana, tā būs jāsniedz, veicot skaidras apstiprinošas darbības, pirms uzņēmums būs tiesīgs apstrādāt jūsu personas datus. Jaunie noteikumi arī stiprinās personu tiesības tikt aizmirstam, kas nozīmē, ka gadījumā, ja vairs nevēlaties, lai tiktu apstrādāti jūsu personas dati, un uzņēmumam vairs nav likumīga iemesla tos uzglabāt, dati tiks dzēsti.

Jaunā regula garantē arī brīvu un vienkāršu piekļuvi personas datiem, ļaujot jums vienkāršāk aplūkot, kādu

Attieksme pret datu aizsardzību

- 71 % Eiropas iedzīvotāju jūtas tā, it kā nebūtu citas alternatīvas, kā vien atklāt personīgo informāciju, ja tie vēlas saņemt produktus vai pakalpojumus.
- Puse no visiem Eiropas interneta lietotājiem uztraucas, ka var kļūt par krāpšanas upuriem viņu personas datu ļaunprātīgas izmantošanas dēļ. Aptuveni septiņi no desmit cilvēkiem bažījas, ka viņu informācija varētu tikt izmantota citiem nolūkiem, nevis tiem, kam tā apkopota.
- Gandrīz visi Eiropas iedzīvotāji norāda, ka vēlētos tikt informēti, ja viņu dati tiktu nozaudēti vai nozagti.
- Tikai nedaudz vairāk par trešdaļu (37 %) Eiropas iedzīvotāju zina, kura valsts iestāde ir atbildīga par viņu personas datu tiesību aizsardzību.
- Tikai 15 % uzskata, ka pilnībā kontrolē informāciju, kuru sniedz tiešsaistē; viens no trīs cilvēkiem (31 %) uzskata, ka nekontrolē to nemaz.

Īpašais Eirobarometrs 431 Datu aizsardzība, 2015. gada jūnijs

Tieslietas un patērētāji

personas informāciju par jums glabā uzņēmumi un valsts iestādes, un atvieglo jums personas datu pārcelšanu starp pakalpojumu sniedzējiem – tā dēvētais "datu pārnesamības" princips.

Reforma organizācijām paredz pienākumu, ja pastāv individuālo tiesību apdraudējums, bez liekas kavēšanās, vēlams 72 stundu laikā, paziņot gan personām, gan attiecīgajai datu aizsardzības iestādei, ja dati tiek nejauši vai pretlikumīgi iznīcināti, nozaudēti, grozīti, tiem piekļuvusi vai tos atklājusi nepilnvarota persona.

"Integrētā datu aizsardzība" un "datu aizsardzība pēc noklusējuma" arī kļūs par būtiskiem ES datu aizsardzības noteikumu principiem – tas nozīmē, ka datu aizsardzības pasākumiem ir jābūt integrētiem produktos un pakalpojumos, jau sākot no to agrākās izstrādes stadijas, un ka privātumu respektējošiem noklusējuma iestatījumiem ir jākļūst par normu, piemēram, sociālajos tīklos. Šie noteikumi praktiskā veidā stiprinās personu tiesības.

Komisija un valstu datu aizsardzības uzraudzības iestādes veicinās izpratni par šīm tiesībām un to, kā tās visefektīvāk var izmantot.

Jums ir jautājumi?

http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

Sazinieties ar Europe Direct:
00 800 67 89 10 11
http://europa.eu/europedirect/

KĀ TAS PALĪDZĒS?

Labāki datu aizsardzības noteikumi nozīmē, ka varat būt pārliecinātāks par to, kā tiek apstrādāti jūsu personas dati, jo īpaši tiešsaistē. Šie stingrākie datu aizsardzības noteikumi veicinās uzticēšanos tiešsaistes pakalpojumiem, lai jūs varētu ar lielāku pārliecību izmantot jaunās tehnoloģijas, tādējādi izmantojot visus ieguvumus no iekšējā tirgus. Tāpat jauni, skaidri un stingri noteikumi brīvai datu kustībai ļaus uzņēmumiem attīstīties datu aizsardzībai labvēlīgā vidē, veicinot pieprasījumu pēc inovatīviem pakalpojumiem un produktiem.

Kādas būs galvenās pārmaiņas?

- Tiesības tikt aizmirstam" palīdzēs jums labāk pārvaldīt datu aizsardzības riskus tiešsaistē. Kad vairs nevēlēsieties, lai jūsu dati tiktu apstrādāti, un nebūs likumīga pamata tos glabāt, dati tiks dzēsti. Noteikumi attiecas uz pilnvaru palielināšanu cilvēkiem, nevis pagātnes notikumu dzēšanu, vēstures pārrakstīšanu vai preses brīvības ierobežošanu.
- Vieglāka piekļuve saviem personas datiem.
- Tiesības pārcelt personas datus no viena pakalpojumu sniedzēja pie cita.
- Ja ir nepieciešama jūsu piekrišana, ir jālūdz jums to sniegt, veicot nepārprotamu apstiprinošu darbību.
- Pārskatāmāka jūsu datu apstrāde, sniedzot vienkārši saprotamu informāciju, jo īpaši bērniem.
- Uzņēmumiem un organizācijām bez liekas kavēšanās būs jūs jāinformē par datu pārkāpumiem, kas varētu jūs nelabvēlīgi ietekmēt. Tāpat tiem būs jāinformē attiecīgā datu aizsardzības uzraudzības iestāde.
- Labāka datu aizsardzības tiesību īstenošana, nodrošinot uzlabotus administratīvās un tiesiskās aizsardzības līdzekļus pārkāpumu gadījumos.
- Lielāka atbildība un pārskatatbildība tiem, kas apstrādā personas datus – veicot datu aizsardzības risku novērtējumu, nodrošinot datu aizsardzības speciālistus un ieviešot "integrētas datu aizsardzības" un "datu aizsardzības pēc noklusējuma" principus.

Publikāciju birojs

© Eiropas Savienība, 2016.
Gads Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Print ISBN 978-92-79-60637-3 doi:10.2838/191170 DS-01-16-700-LV-D
PDF ISBN 978-92-79-60646-5 doi:10.2838/348875 DS-01-16-700-LV-N